

POSLANICA APOSTOLA PAVLA FILIPLJANIMA

Apostol Pavao napisao je ovu poslanicu iz zatvora (1:13–14), vjerovatno oko 61. god. n. e., dok je bio u kućnom pritvoru (Djela apostolska 28:14–31) u Rimu. Filipi su bili važno mjesto u Makedoniji. Bilo je puno rimskih umirovljenih vojnika. Većina vjernika bili su nejevreji jer, za razliku od mnogih drugih mjesta, u Filipima je bilo vrlo malo jevreja i niti jedna sinagoga, osim jednog 'mjesta za molitvu' (Djela apostolska 16:16). To objašnjava zašto Pavao u ovoj poslanici ne citira tekstove iz Starog zavjeta.

Pavao piše ovu poslanicu kako bi se zahvalio članovima zajednice u Filipima na daru koji su mu poslali, kako bi svratio pažnju na neke vlastite okolnosti u kojima se zatekao, kako bi ohrabrio Filipljane u njihovu držanju, pozvao ih na podložnost i jedinstvo, upozorivši ih na one koji su vjernicima željeli nametnuti jevrejske vjerske običaje poput obrezanja i na one koji su naučavali da, pošto se spasavamo po milosti Božijoj, možemo živjeti kako hoćemo. Tekst poslanice namijenjen je građanima Filipa, rimske kolonije, koji su se toliko ponosili što pripadaju Rimu da su se odijevali kao Rimljani i govorili latinskim jezikom. Njihova je privilegija bila to što su istodobno bili smatrani građanima Filipa i građanima Rima. Upravo tu činjenicu apostol Pavao iskoristio je da na njoj vjernicima zajednice u Filipima protumači i posvijesti ideju nebeskog građanstva.

Zahvale

1 Pavao i Timotej, sluge Pomazanika Isusa, svim pravovjernima pripadanjem Pomazaniku Isusu koji su u Filipima, nadzornicima i pomoćnicima¹: (2) milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Pomazanika.

(3) Ja zahvaljujem Bogu svome uvijek kad vas se sjetim. (4) U svakoj molitvi svojoj ja se za sve vas uvijek s radošću molim (5) zbog vašeg udjela u propovijedanju Radosne vijesti od prvoga dana pa do sada. (6) Uvjeren sam baš u to da će onaj koji je započeo dobro djelo² među vama završiti ga do dana Pomazanika Isusa.³ (7) Jer za me je samo pravo da ovako osjećam prema svima vama, kad vas u srcu svome nosim, jer i u okovima mojim i u odbrani i u potvrdi Radosne vijesti vi svi sa mnogom milost dijelite. (8) Jer Bog mi je svjedok koliko ja ljubaznošću Pomazanika Isusa za svima vama čeznem. (9) I za ovo ja se molim: da vam u pravoj spoznaji i rasuđivanju napretek ljubavi još bude, (10) da otkrijete stvari koje su odlične, da biste iskreni i besprijekorni bili za dan Pomazanikov, (11) puni ploda pravednosti koja po Isusu Pomazaniku dolazi, na slavu i hvalu Božiju.

¹ Tj. nadzornicima i pomoćnicima zajednice vjernika.

² Djelo se odnosi na ono što Bog čini da ih spasi.

³ Tj. do Isusova povratka.

Širenje vjere

(12) Ja sad želim da vi, braćo i sestre, znate da se ono što me je zadesilo pokazalo dobrim za dalje širenje Radosne vijesti, (13) tako da su okovi moji zarad Pomazanika postali dobro poznati među svom dvorskom stražom i svima drugima, (14) i da većina braće koja se uzda u Gospodina zbog okova mojih ima mnogo više hrabrosti da bez straha riječ Božiju govori. (15) Jedni, sigurno, propovijedaju Pomazanika iz zavisti i zbog nadmetanja, a neki i iz dobre volje. (16) Ovi drugi čine to iz ljubavi, znajući da sam ja postavljen da Radosnu vijest branim. (17) Oni prvi navješćuju Pomazanika iz sebičnog slavloljublja, neiskreno, jer misle da mi mogu muku nanijeti u okovima mojim.⁴ (18) Pa šta onda? – Samo da se na svaki način, bilo prijetvorno bilo istinski, Pomazanik navješćuje. I tome se ja radujem. Da, i radovat ću se, (19) jer znam da će vašim molitvama i pomoću Duha Isusa Pomazanika ovo izići na moje izbavljenje.

(20) Ja svesrdno očekujem i nadam se da neću ničim osramoćen biti, nego da će se, sa svom odvažnošću, Pomazanik i sada, kao i uvijek, uzvisiti u tijelu mome, bio ja živ ili mrtav. (21) Jer za me je živjeti – Pomazanik, a umrijeti – dobitak. (22) Ali ako mi je dalje živjeti u tijelu, to će za me biti plodan trud, a ja ne znam šta ću odabrati. (23) Ja

⁴ U nekim rukopisima 16. i 17. stavak imaju obrnut redoslijed.

sam s obiju strana pritisnut: imam želju da odem i s Pomazanikom budem, jer je to uistinu mnogo bolje; (24) a ipak, potrebnije je radi vas da u tijelu ostanem. (25) Uvjeren u to, ja znam da ću ostati i nastaviti sa svima vama za vaš napredak i radost u vjeri, (26) da mojim ponovnim dolaskom među vas vaše ponosno povjerenje u me poraste u Isusu Pomazaniku.

(27) Samo se vladajte onako kako je dostojno Radosne vijesti Pomazanikove, pa došao ja i vidio vas ili odsutan bio, ja ću čuti da vi postojano kao jedan duh stojite, da se zajedno kao jedna duša borite za vjeru Radosne vijesti, (28) ničim zastrašeni zbog protivnika – to je znak propasti za njih, a spasenja za vas, i to od Boga. (29) Jer vama je zarad Pomazanika dato ne samo da u njega vjerujete nego i da zarad njega patite, (30) kušajući istu borbu u kojoj ste vidjeli mene, a sada čujete da sam još u njoj.

Pomazanik Isus kao primjer

2 Zato, ako ima imalo ohrabrenja u Pomazaniku, ako ima imalo utjehe u ljubavi, ako ima imalo zajedništva s Duhom, imalo ljubaznosti i samilosti, (2) onda upotpunite radost svoju tako što ćete se slagati i jednaku ljubav imati i biti ujedinjeni u duhu i cilju. (3) Ne činite ništa iz sebičnog slavloljublja ili taštine jalove, nego ponizno gledajte jedni na druge kao na bolje od sebe. (4) Ne gledajte samo na svoju vlastitu korist, nego i na korist drugih. (5) Vladajte se među sobom onako kako se vladao i Pomazanik Isus, (6) koji, iako je u liku Božijem živio, nije gledao na jednakost s Bogom kao nešto iskoristivo, (7) nego je prednosti svoje ustranu stavio uzevši lik sluge i budući na ljudsku sliku stvoren. (8) Kad se našao u čovječijem obličju, on se ponizi i posta pokoran do smrti, i to smrti na križu. (9) Zato ga Bog visoko i uzdiže i dade mu ime koje je iznad svakog imena, (10) da se pred imenom Isusovim svako koljeno onih koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom savije, (11) i da svaki jezik u slavu Boga Oca prizna da je Isus Pomazanik Gospodin.

(12) Zato, dragi moji, baš kao što ste uvijek pokorni bili, ne samo kad sam ja prisutan bio nego još više sad kad me nema, u strahu i drhtanju⁵ kušajte spasenje svoje. (13) Jer Bog je onaj koji vas pokreće i da želite i da radite na njegovo veliko zadovoljstvo.

(14) Činite sve bez gundanja i prepiranja, (15) da se pokažete kao nedužni i nevini – djeca Božija bez krivnje među pokvarenim i izopačenim naraštajem u kojem vi kao svjetiljke na zemlji sijate, (16) čvrsto držeći riječ života, da na Pomazanikov dan ja imam razloga da se ponosim što se nisam uzalud trudio i uzaman mučio. (17) Pa iako me prolijevaju kao žrtvu ljevanicu po žrtvi i službi vaše vjere, drago mi je i dijelim svoju radost sa svima vama. (18) A i vi se jednako radujte i radost svoju sa mnom podijelite.

Timotej i Epafrodit

(19) A ja se uzdam u Gospodina Isusa da ću vam uskoro poslati Timoteja, da se i ja osokolim kad čujem kako ste vi. (20) Jer ja nemam nikoga drugog poput njega ko bi se za vaše dobro iskreno brinuo. (21) Jer svi drugi gledaju na svoju vlastitu korist, a ne na korist Pomazanika Isusa. (22) A vi znate za njegovu dokazanu vrijednost, jer je služio sa mnom u širenju Radosne vijesti kao dijete ocu svome. (23) Zato se nadam da ću ga odmah poslati, čim vidim šta će sa mnom biti, (24) a ja se uzdam u Gospodina da ću i sam uskoro doći. (25) Mislio sam da vam trebam poslati Epafrodita, brata svoga, suradnika i suborca, koji je usto i vaš glasnik i pomagač u potrebi mojoj, (26) jer je on čeznuo za svima vama i rastužio se jer ste vi čuli da se on razbolio. (27) Jer on je uistinu bio nasmrt bolestan, ali mu se Bog smilova, i ne samo njemu nego i meni, da me ne bi žalost za zalošću obuzela. (28) Zato ja jedva čekam da ga pošaljem, da se vi, kad ga opet vidite, obradujete i da se moja briga umanji. (29) Primite ga onda u Gospodinu⁶ s velikim veseljem i poštujujte ljude kao što je on, (30) jer se on radi Pomazanikova djela bio primakao smrti, stavivši život svoj na kocku da nadoknadi ono što je nedostajalo u pomoći koju ste mi vi pružili.

Životni cilj

3 Na kraju, braćo moja i sestre, radujte se u Gospodinu. Nije mi teško da opet isto napišem, a vama je to zaštita.

(2) Čuvajte se "pasa", zlotvora se čuvajte, i čuvajte se krivog obrezivanja⁷, (3) jer smo ispravno

⁶ Tj. kao nekoga ko pripada Gospodinu.

⁷ Grč. *katatome*; lažni su učitelji bili iskrivili pravo značenje obrezivanja, tako da je ono postalo samo obrezivanje tijela.

⁵ Tj. u potpunjoj predanosti.

obrezani mi, koji se Duhom Božijim klanjamo, i Pomazanikom Isusom ponosimo i u tjelesno se ne uzdamo, (4) iako bih ja sam imao razloga da se i u tjelesno uzdam. Ako iko drugi ima razloga da se u tjelesno uzda, više imam ja – (5) obrezan osmi dan, iz naroda Israilova, od plemena Benjaminova, Hebrej od Hebreja; po Zakonu farizej; (6) po revnosti, progonitelj zajednice vjernika; po pravednosti zasnovanoj na Zakonu, nedužan.

(7) Ali na sve što je bilo u moju korist ja sada gledam kao na gubitak zarad Pomazanika. (8) Osim toga, ja gledam na sve kao na gubitak zbog najviše vrijednosti spoznaje Pomazanika Isusa, Gospodina moga, zarad kojeg sam ja izgubio sve na što gledam samo kao na otpatke, da bih Pomazanika dobio (9) i u njemu se našao – ne svojom pravednošću koja iz Zakona proistječe, nego onom koja je po vjeri u Pomazanika, pravednošću koja na temelju vjere od Boga dolazi – (10) kako bih spoznao njega i snagu njegova uskrsnuća i udio u njegovim patnjama, prilagođavajući se smrti njegovoj, (11) ne bih li kako postigao uskrsnuće mrtvih.

Stremimo ka odredištu

(12) Nije da sam to sve postigao ili da sam već savršen postao, nego se ja i dalje trudim da to dohvatim, jer je i mene Pomazanik Isus dohvatio. (13) Braćo i sestre, ja još ne vidim da sam to dohvatio, ali ja činim jedno: zaboravljajući šta je nazad i hrleći prema onome što je naprijed, (14) ja stremim prema odredištu da dobijem nagradu radi koje me je Bog pozvao na nebo u Pomazanika Isusa. (15) Zato se ovako odnosimo, koliko nas god zrelih⁸ ima, a ako vi o nečemu drugačije mislite, Bog će vam i to otkriti. (16) Samo nastavimo živjeti po onome što smo već postigli.

(17) Braćo i sestre, udružite se u slijeđenju moga primjera i promatrajte one koji žive po uzoru koji vi u nama imate. (18) Jer mnogi hode – oni o kojima sam vam često govorio, a sad vam i sa suzama govorim – kao dušmani križa Pomazanikovog. (19) Njihov je kraj propast, bog im je stomak, a ponos u sramoti njihovoj; oni žude za zemaljskim stvarima. (20) A naša je domovina na nebesima, odakle mi željno očekujemo Spasitelja, Gospodina Isusa Pomazanika, (21) koji će snagom koja ga kadrin čini da sve pod svoju vlast stavi preobraziti

ponizna tijela naša da poput njegova slavna tijela budu.

Posljednji savjeti

4 Zato, moja voljena braćo i sestre, za kojom čeknem, moja radosti i kruno, tako stojte postojano u Gospodinu, voljeni moji.

(2) Ja molim Evodiju i molim Sintihu da složno u Gospodinu žive. (3) I tebe, vjerni sudruže, uistinu molim da pomogneš i ovim ženama koje su se uz mene za Radosnu vijest borile, zajedno s Klementom i ostalim saradnicima mojim čija su imena u knjizi života⁹.

(4) Uvijek se radujte u Gospodinu. Opet da kažem: radujte se! (5) Neka za vašu blagost svi ljudi znaju. Gospodin je blizu. (6) Ni za šta se nemojte brinuti, nego u svemu, molitvom i smjernom zahvalnošću, kažite Bogu šta tražite. (7) I mir Božiji, koji sav razum nadilazi, čuvat će srca vaša i misli vaše u Pomazaniku Isusu.

(8) Na kraju, braćo i sestre, sve što je istina, sve što je plemenito, sve što je pravo, sve što je čisto, sve što je drago, sve što je na dobru glasu – ako je išta odlično i ako je išta hvale vrijedno, o tome razmišljajte. (9) Činite sve što ste naučili i dobili i čuli od mene ili vidjeli na meni, pa će Bog mira s vama biti.

Zahvalnost Pavlova

(10) A ja sam se silno obradovao u Gospodinu što ste vi sada napokon oživili svoju brigu za me. Vi ste se doista i ranije brinuli, ali niste imali prilike.

(11) Ja ovo ne govorim iz nevolje, jer sam naučio da budem zadovoljan u kakvim se god prilikama nađem. (12) Ja znam kako izići nakraj s malo toga, a znam i kako je živjeti u blagostanju. Ja sam naučio tajnu zadovoljstva u svakoj prilici, bilo da sam sit ili gladan, bilo da živim u obilju ili u bolnoj potrebi. (13) Ja sam u onom koji mi snagu daje kadar sve učiniti. (14) A bilo je lijepo od vas što ste sa mnom muku moju podijelili.

(15) A znate i vi sami, Filipljani, da u početku propovijedanja Radosne vijesti, nakon što sam otišao iz Makedonije, nijedna zajednica vjernika nije imala udjela u davanju i primanju pomoći, samo vi. (16) Jer čak i u Solunu vi ste mi, u potrebi mojoj, i ne jednom darove slali. (17) Nije da ja tražim sam

⁸ Ili savršenih.

⁹ Nebeski popis odabranih.

dar, nego tražim plod koji raste vama u korist. (18) A ja sam dobio baš sve, pa i više od toga. Obilno sam opskrbljen sad kad sam od Epafrodita primio ono što ste vi poslali: miomiris, ugodnu žrtvu, dragu Bogu. (19) A Bog moj namirit će svaku potrebu vašu iz svog blaga u slavi Pomazanika Isusa. (20) Neka je našem Bogu i Ocu slava za sva vremena! Amen.

Posljednji pozdravi

(21) Pozdravite svakog pravovjernog kao sljedbenici Pomazanika Isusa. Pozdravljaju vas braća koja su sa mnom. (22) Svi vas pravovjerni pozdravljaju, posebno oni iz careve kuće.

(23) Neka je milost Gospodina Isusa Pomazanika s vašim duhom.

POSLANICA APOSTOLA PAVLA KOLOŠANIMA

Apostol Pavao napisao je ovu poslanicu vjerovatno za vrijeme prvog zatočenja u Rimu, gdje je bio osuđen na kućni pritvor. Vrijeme pisanja smješta se u 60. god. n. e., kad su napisane i poslanice Efežanima i Filemonu.

Tokom Pavlova trogodišnjeg služenja u Efezu, Epafra je povjerovao radosnoj vijesti o Pomazaniku i o tome je propovijedao u Kolosu, trgovačkom gradu provincije Azije. Ondje je upravo nastajala jedna zajednica vjernika. Kasnije su neki lažni učitelji uznemiravali tu zajednicu. Epafra je otputovao u Rim da to saopći Pavlu, pa je Pavao na sve to odgovorio ovom poslanicom.

Hereza kojoj se Pavao usprotivio sastojala se od mješavine ekstremne forme judaizma i jedne rane forme gnosticizma. Ta hereza je sadržavala sljedeće elemente: religijski eksternalizam – držao se zbira pravila u vezi s dopuštenim jelom i pićem, religijskim svetkovinama (2:16–17) i obrezanjem (2:11; 3:11); asketizam – “Ne dotiči, ne kušaj, ne diraj!” (2:21, 23); štovanje anđela (2:18); tajno znanje (gnoza) – gnostici su se hvastali time (2:18), ali je Pavao naglašavao da je Pomazanik jedan “u kome su sakrivena sva blaga mudrosti i znanja” (2:3); pouzdavanje u ljudsku mudrost i predanje (2:4, 8); obezvredivanje Pomazanika – Pavao kazuje o tome u 1:15–20; 2:2–3, 9.

Svrha pisanja ovog spisa očituje se u Pavlovu nastojanju da odbaci herezu koja je bila prisutna u Kolosu. Da bi postigao tu svrhu, on veliča Pomazanika kao sami lik Božiji, kao Stvaraoca i preegzistentnog Uzdržavatelja svih stvari, kao onoga koji je glava vjerničke zajednice, kao prvoukrsnulog, kao božansku puninu u tjelesnom liku i kao izmiritelja između Boga i svih stvorenja. “Kroza nj ste vi upotpunjeni”, uzvikivao je Pavao u 2:10.

1 Pavao, apostol Isusa Pomazanika voljom Božijom, i brat Timotej,
(2) Kološanima – pravovjernima i vjernoj braći i sestrama koji slijede Pomazanika: milost vam i mir od Boga, Oca našega.

Zahvala i molitva

(3) Zahvaljujemo Bogu, Ocu našega Gospodina Isusa Pomazanika, uvijek se moleći za vas, (4) pošto smo čuli za vašu vjeru u Pomazanika Isusa i ljubav koju imate prema svim pravovjernima; (5) zbog nade koja je za vas položena na nebu, za koju ste prije čuli u riječi istine, Radosnoj vijesti, (6) koja vam je došla. Ona i u svem svijetu neprestano

donosi plod i buja, baš kao što je činila i u vama od onoga dana kad ste čuli za nju i shvatili milost Božiju u istini; (7) baš kao što ste to naučili od Epafre, našeg voljenog druga koji služi s nama, koji je u naše ime vjeran sluga Pomazanikov, (8) a on nas je i obavijestio o ljubavi koju vam daje Duh.

(9) I iz tog se razloga, od onog dana kad smo čuli za to, nismo prestali moliti za vas i tražiti da budete ispunjeni spoznajom Božije volje u svoj duhovnoj mudrosti i razumu, (10) da hodite kako je dostojno Gospodina, da mu ugodite u svakom pogledu, dok donosite plod u svakom dobrom djelu i raste-te u spoznaji Boga, (11) ojačani svom snagom što dolazi od njegove slavne moći, pripremljeni da sve